# יום ג', י"ג בתשרי תשס"ה (28 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

המכתב הבא פורסם ימים ספורים לאחר הפיגוע בבאר-שבע, היום לפני 4 שבועות:

ברצוני להביע זעזוע מצורת התנהגות של דתיים אלמוניים שהכניסו ספר תורה בבית כנסת הסמוך למקום מגורי, ב"נאות לון" בבאר-שבע. ביום הפיגוע המזעזע כשכולנו היינו בשוק, וכאבנו את מותם של הקרבנות בשני האוטובוסים שהתפוצצו, שמעתי לתדהמתי קולות מחרישי אזניים של מוסיקה שמחה ושירה קולחת. כשבררתי את פשר הדבר, התברר לי שהיתה שם מסיבת הכנסת ספר תורה עם ניידת מקושטת באורות ומוסיקה מקפיצה ושמחה במיוחד, ועם עשרות דתיים שפיזזו בהתלהבות, כאילו לא אירע דבר בבאר-שבע. שאלתי בציניות את אחד הדתיים ששר בקול ורקד, אם הם רוקדים לכבוד הקרבנות, והאם באמת לא נראה להם שיש מקום לוותר על השמחה המופרזת בזמן כה קשה. התשובה שקיבלתי מהדוס היתה: 'תסתום את הפה ותעוף לי מהעיניים.' מעניין איפה היה האלוקים שלו כשהוא "בירך" אותי ובעצם חילל את כבוד ההרוגים.

הכאב הוא אמיתי, אך התוכן הפריע לי עד מאד, אם כי גם הניסוח לא בדיוק התאים את רוחי. הנושא של "ערבוב שמחה בשמחה" נדון במקורותינו, החל מהגמרא במסכת "מועד קטן" [תורגם כאן עפ"י הרב ע. שטיינזלץ]: "העיקרון שאין מערבין שמחה בשמחה מניין לנו? (בשעה ששלמה המלך עמד לחנוך את בית המקדש הראשון) כתוב: **"ויעש שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל עמו קהל גדול... לפני ה' אלוקינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום."** [מלכים_א' ח' 65] ואם מותר לערבב שמחה בשמחה, היה לו להמתין בחנוכת המקדש עד חג הסוכות (הרי הוא כבר חיכה, עפ"י ציווי ה', מאז חודש חשוון שנה לפני-כן!), ואז לעשות שמחה לזה ולזה. וכיוון שלא עשה כן, משמע שאין מערבים שתי שמחות יחד."
מאידך, ממשיכה הגמרא לשאול, "להמתין ולדחות לשם כך, אין אנו ממתינים, ומכל מקום, כאשר מזדמנת מצווה מעצמה – עושים! אפילו שתי שמחות יחד."

בנדון דנן, במקרה שלנו, אין מדובר להבדיל על שתי "שמחות". אך השאלה שלי היא האם דוחים שמחה בגלל אסון? כעקרון, לתשובה על שאלה כזאת הולכים לרב לבקש שיפסוק, כי צריכים לבחון כל דבר לגופו. אין שתי נסיבות זהות זו לזו. אם היה מדובר, לדוגמא, על חתונה ולא הכנסת ספר תורה, ההלכה היא חד-משמעית: החתונה מתקיימת. אם אפילו, לא עלינו, נפטר הורה של החתן או הכלה, החופה – לכל הפחות - חייבת להתקיים. מה עושים לגבי סעודה, מוסיקה וכו' – זאת שאלה אחרת. על זה צריכים לשאול שאלת רב. אבל ברור גם, שבזה אין תשובה חד-משמעית. ייתכן שכן, ייתכן שלא.
להזכיר: מדובר חלילה על פטירת קרוב משפחה שעליו צריכים לשבת שבעה.
אומר רק נקודה נוספת: השבוע, לפני 31 שנה, פניתי לרב הקהילה שלי בטורונטו, מקום מגורינו באותם הימים, עם השאלה: איך אפשר לחגוג את חג הסוכות באמצע מלחמה [מלחמת יום הכיפורים]? איך חיילים יכולים לעשות זאת כאשר סביבם נופלים חבריהם ר"ל? השיב לי הרב: **<u>טוב שיש לנו לוח שנה</u>**. הוא קובע בשבילנו מה עושים כל יום, מתי זה שבת, מתי זה יום-טוב, יום חג. **"עת לבכות ועת לשחוק, עת ספוד ועת רקוד."** [קוהלת ג' 4]
אילו היינו צריכים לחכות עד המועד המתאים לשמוח, האם אי-פעם היהודים היו יודעים לשמוח? **"ליהודים היתה אורה ושמחה ושׂשון ויקר"** [אסתר ח' 16] כן תהיה לנו!

**"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים."** [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**
**בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!**
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל